

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Lakiernik tworzyw sztucznych

(713204)

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Lakiernik tworzyw sztucznych (713204)

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Szpachlarz (713104)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [673]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	6
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	7
2.7. Zawody pokrewne.....	7
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych i materiałów do lakierowania.....	8
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Nanoszenie powłok lakierniczych	9
3.4. Kompetencje społeczne	9
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	9
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	10
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	10
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	10
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	11
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	12
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	13
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	13
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	14
7. SŁOWNIK POJĘĆ	15
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	15
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	17

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Lakiernik tworzyw sztucznych 713204

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Lakiernik.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7132 Spray painters and varnishers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia.
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Robert Kłos – Eko Volt, Romi Energy Sp. z o.o., Radom.
- Marcin Galardos – Ewimar Marcin Galardos, Radom.
- Andrzej Woś – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Jolanta Skoczylas – Zespół Szkół Budowlanych, Radom.
- Leszek Kucharski – Zespół Szkół Samochodowych, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Małgorzata Kapusta – Izba Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Radom.
- Krzysztof Baranowski – Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Lakiernik tworzyw sztucznych nanosi powłokę lakierniczą¹² na powierzchnie elementów i przedmiotów z tworzyw sztucznych¹⁵.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Lakiernik tworzyw sztucznych przygotowuje element do lakierowania³, dobiera odpowiedni rodzaj i kolor lakieru oraz nakłada metodą natryskową powłoki lakiernicze na powierzchnie nowych, jak i używanych przedmiotów z tworzyw sztucznych.

W procesie lakierowania wykonuje operacje pomocnicze, takie jak: szpachlowanie, szlifowanie, matowanie i polerowanie oraz ocenia jakość naniesionych powłok lakierniczych.

Sposoby wykonywania pracy

Lakiernik tworzyw sztucznych korzysta z różnych sposobów wykonywania pracy, polegających m.in. na:

- dokonaniu analizy rodzaju surowca, z którego wykonano element lub przedmiot do malowania,
- dobieraniu odpowiedniego lakieru² (rodzaj i kolor) oraz materiałów lakierniczych,
- przygotowaniu powierzchni do lakierowania¹¹ (w zależności od jej rodzaju i stopnia zanieczyszczenia, usuwając nierówności, stare powłoki lakiernicze),
- zabezpieczeniu powierzchni nielakierowanych przed zabrudzeniem,
- dobieraniu odpowiednich narzędzia i urządzeń do przeprowadzenia lakierowania,
- nakładaniu powłoki lakierniczej oraz poddaniu jej procesowi schnięcia,
- przeprowadzeniu oceny jakości wykonanej powierzchni lakierniczej,
- zorganizowaniu stanowiska pracy do lakierowania zgodnie z wymaganiami BHP, przepisami ochrony ppoż. i ochrony środowiska.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejscem pracy lakiernika tworzyw sztucznych są pomieszczenia zamknięte, ze względu na konieczność ograniczenia pyłu i zanieczyszczeń, takie jak:

- lakiernia,
- komora lakiernicza¹.

W celu zapewnienia odpowiednich warunków procesu lakierowania, pomieszczenia te są odpowiednio wentylowane i ogrzewane.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Lakiernik tworzyw sztucznych wykorzystuje różne maszyny i narzędzia, m.in.:

- komory lakiernicze,
- pistolety lakiernicze⁹ do nanoszenia natryskowego powłoki lakierniczej,
- szlifierki,
- polerki,
- promienniki podczerwieni,
- suszarki.

Organizacja pracy

Praca **lakiernika tworzyw sztucznych** odbywa się w wyspecjalizowanych pomieszczeniach zamkniętych (lakierniach) w systemie jedno- lub dwuzmianowym. Lakiernik podczas pracy wykonuje stale powtarzające się czynności. Różnorodność elementów i przedmiotów do lakierowania, zróżnicowanie powierzchni oraz ilość materiałów lakierniczych wymagają od lakiernika wiedzy i umiejętności w zakresie doboru właściwego procesu technologicznego. Z tego względu jego praca nie należy do monottonnych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Lakiernik tworzyw sztucznych może być narażony na zagrożenia:

- mechaniczne (nadmierny hałas, wibracje, zapylenie),
- chemiczne (odczynniki chemiczne, farby, lakiery).

Do najczęściej występujących w zawodzie chorób można zaliczyć m.in.:

- zatrucia układu oddechowego,
- ostre reakcje alergiczne,
- choroby skóry,
- choroby wzroku.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **lakiernik tworzyw sztucznych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna dobra wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- czucie dotykowe,
- zręczność palców,
- zręczność rąk,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- wyobraźnia przestrzenna,
- zdolność pracy w warunkach izolacji;

w kategorii cech osobowościowych

- cierpliwość,
- dokładność,
- samokontrola,
- samodzielność,
- wytrwałość,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **lakiernik tworzyw sztucznych** wymagana jest wysoka ogólna sprawność fizyczna, dobry wzrok, wrażliwość na barwy, duża zręczność rąk i palców oraz zmysł dotyku.

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu mogą być alergie na substancje chemiczne zawarte w materiałach do lakierowania, zaburzenia widzenia barw, choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego (np. astma), choroby ograniczające w znacznym stopniu sprawność narządów ruchu.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **lakiernik tworzyw sztucznych** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodzie pokrewnym lakiernik.

Zawód lakiernik tworzyw sztucznych może również wykonywać osoba, która:

- ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy w zawodzie lakiernik,
- uzyskała wykształcenie w wyniku nauki zawodu w rzemiośle w zawodach pokrewnych: lakiernik lub lakiernik samochodowy,
- posiada wykształcenie podstawowe (dawniej również gimnazjalne), jeśli ma potwierdzoną przez pracodawcę praktykę w zakresie robót lakierniczych.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **lakiernik tworzyw sztucznych** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe. Jednak pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się:

- świadectwem ukończenia branżowej szkoły I stopnia lub ukończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zawodzie pokrewnym lakiernik,
- świadectwem czeladniczym lub dyplomem mistrzowskim w zawodzie lakiernik lub lakiernik samochodowy,
- udokumentowanym doświadczeniem zawodowym w dziedzinie lakiernictwa oraz posiadające certyfikaty i świadectwa, potwierdzające udział w szkoleniach w zakresie najnowszych technik lakierowania, nowoczesnych urządzeń i materiałów lakierniczych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Lakiernik tworzyw sztucznych może:

- na początku drogi zawodowej pracować jako pomocnik lakiernika,
- po nabyciu doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko lakiernika,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, umiejętności organizacyjnych i wykształcenia średniego awansować na stanowisko brygadzysty, nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- poszerzyć kwalifikacje zawodowe podejmując kształcenie/szkolenie w zawodach pokrewnych,
- mając tytuł czeladnika kontynuować naukę w liceum dla dorosłych i po uzupełnieniu wykształcenia średniego i minimum trzyletnim okresie zatrudnienia w zawodzie uzyskać dyplom mistrza w pokrewnych zawodach związanych z lakiernictwem,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie usług lakierniczych.

Po uzupełnieniu wykształcenia średniego i zdaniu egzaminu maturalnego absolwent może kontynuować naukę na studiach wyższych na kierunkach związanych np. z przemysłem samochodowym. Po uzyskaniu tytułu inżyniera lub magistra inżyniera otwierają się dalsze możliwości awansu na stanowiska kierownicze i specjalistyczne w branży samochodowej.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie lakiernik tworzyw sztucznych istnieje możliwość potwierdzania kompetencji w zawodzie pokrewnym lakiernik, w zakresie kwalifikacji:

- MG.27 Wykonywanie prac lakierniczych.

Warunkiem potwierdzenia tej kwalifikacji jest spełnienie wymagań formalnych i zdanie egzaminu (również w trybie eksternistycznym), organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Alternatywną formę potwierdzania kompetencji przydatnych w zawodzie lakiernik oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwi uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie dyplomu mistrza w zawodach pokrewnych: lakiernik lub lakiernik samochodowy. Warunkiem uzyskania tych tytułów jest spełnienie wymagań formalnych i zdanie egzaminów, organizowanych przez Izby Rzemieślnicze.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie lakiernik tworzyw sztucznych może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Lakiernik ^S	713201
Lakiernik proszkowy	713202
Lakiernik samochodowy	713203
Lakiernik wyrobów drzewnych	713205
Malarz lakiernik samolotowy	713206
Malarz lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych	713207

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie lakiernik tworzyw sztucznych wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie elementu do lakierowania.
- Z2 Dobieranie i przygotowywanie narzędzi i urządzeń lakierniczych.
- Z3 Dobieranie rodzaju i koloru lakieru.
- Z4 Nakładanie i kontrolowanie jakości powłoki lakierniczej na przygotowaną powierzchnię.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych i materiałów do lakierowania

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie powierzchni do nanoszenia powłok lakierniczych¹³ i materiałów do lakierowania obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie elementu do lakierowania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje tworzyw sztucznych; • Zasady oczyszczania i <u>odtłuszczenia</u>⁸ powierzchni lakierniczych; • Charakterystykę materiałów powłokowych; • Zasady oceniania przygotowania i stopnia czystości powierzchni przed lakierowaniem; • Zasady przygotowywania i <u>obróbki powierzchni lakierniczej</u>⁶ – szpachlowania, szlifowania, matowania; • Zasady przeprowadzania <u>obróbki ręcznej</u>⁷ powierzchni lakierniczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżniać rodzaje tworzyw sztucznych, z jakich wykonano element do lakierowania; • Rozpoznawać uszkodzenia i wady powłok lakierniczych; • Przygotowywać materiały wypełniające do nakładania powłok lakierniczych; • Stosować <u>materiały odtłuszczające</u>⁴; • Oczyszczać i odtłuszczać przygotowywaną powierzchnię; • Oceniać przygotowanie i stopień czystości powierzchni przed lakierowaniem; • Przygotowywać powierzchnię do lakierowania – szpachlować, szlifować, matować; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony środowiska, ppoż. podczas przygotowywania elementu do lakierowania.

Z2 Dobieranie i przygotowywanie narzędzi i urządzeń lakierniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady użytkowania narzędzi do przygotowania powłok lakierniczych; • Instrukcje obsługi narzędzi i urządzeń lakierniczych oraz sposób ich konserwacji; • Rodzaje urządzeń do natrysku pneumatycznego, hydrodynamicznego i elektrostatycznego; • Rodzaje przyrządów pomiarowych lepkości materiałów lakierniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Posługiwać się narzędziami do przygotowania powłok lakierniczych; • Dobierać, konserwować narzędzia i urządzenia lakiernicze; • Posługiwać się narzędziami i urządzeniami lakierniczymi oraz dokumentacją technologiczną; • Dobierać urządzenia do natrysku pneumatycznego, hydrodynamicznego i elektrostatycznego.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Nanoszenie powłok lakierniczych

Kompetencja zawodowa Kz2: Nanoszenie powłok lakierniczych⁵ obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Dobieranie rodzaju i koloru lakieru	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady doboru koloru według palety RAL (system oznaczania kolorów oparty na porównaniu z wzorcami); Zasady pomiaru lepkości materiałów lakierniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżniać skład i budowę materiałów powłokowych; Dobierać kolory powłok lakierniczych.

Z4 Nakładanie i kontrolowanie jakości powłoki lakierniczej na przygotowaną powierzchnię	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Właściwości nakładanej powłoki lakierniczej (grubość, trwałość, czas schnięcia); Zasady tworzenia <u>pokrycia lakierowego</u>¹⁰; Zasady cieniowania naprawczego; Techniki i metody lakierowania; Techniki i metody polerowania; <u>Techniki nakładania powłok lakierniczych</u>¹⁴. 	<ul style="list-style-type: none"> Mierzyć lepkość materiałów lakierniczych określać zasady prowadzenia procesów; Rozróżniać właściwości nakładanej powłoki lakierniczej (grubość, trwałość, czas schnięcia); Dobierać sposoby nakładania w zależności od właściwości powłoki; Stosować techniki cieniowania naprawczego; Nakładać powłoki lakiernicze; Suszyć powłoki lakiernicze; Oceniać jakość wykonanych prac lakierniczych; Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony środowiska, ppoż. w czasie nakładania i kontrolowania jakości powłoki lakierniczej na przygotowaną powierzchnię.

3.4. Kompetencje społeczne

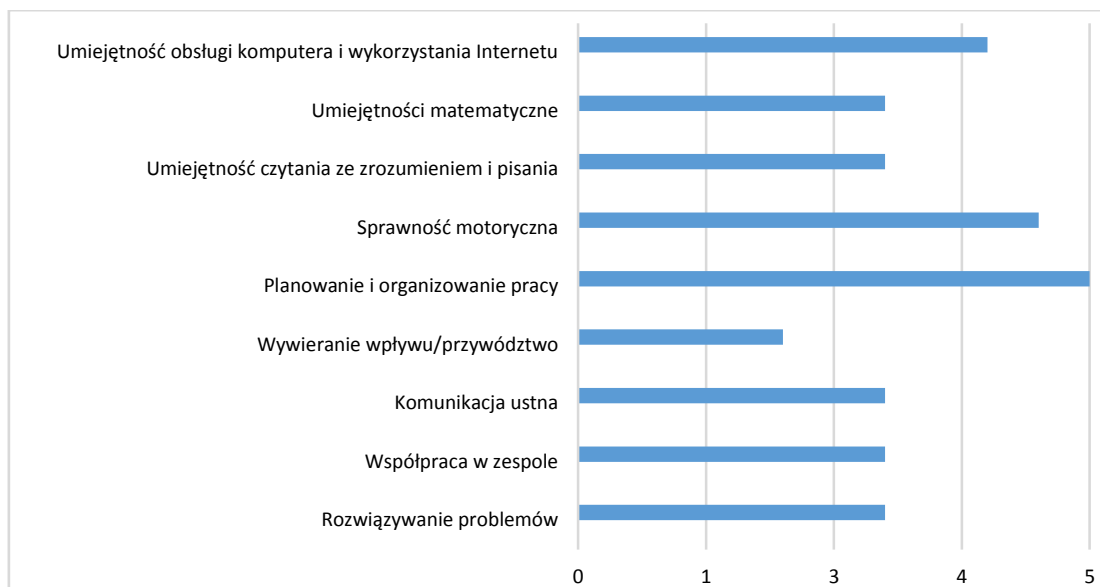
Pracownik w zawodzie **lakiernik tworzyw sztucznych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za jakość wykonywania zadań w zakresie lakierowania przedmiotów i elementów z tworzyw sztucznych.
- Wykonywania pracy i współpracowania z innymi, pod kierunkiem przełożonego lub samodzielnie, w zorganizowanych warunkach w lakierni.
- Oceniania swojego działania w zakresie lakierowania elementów z tworzyw sztucznych oraz ich skutków.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych w zakresie stosowania nowych technologii lakiernictwa.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **lakiernik tworzyw sztucznych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu lakiernik tworzyw sztucznych

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie lakiernik tworzyw sztucznych nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Lakiernik tworzyw sztucznych może znaleźć zatrudnienie na rynku działalności produkcyjno-usługowej w branży mechanicznej – w zakresie produkcji i lakierowania wyrobów z tworzyw sztucznych. Ten charakter zatrudnienia ma związek z posiadaniem kompetencji w zakresie stosowanych nowych technologii, lakierów i materiałów pomocniczych, jak również w zakresie obsługi nowoczesnych kabin lakierniczych.

Zatrudnienie w zawodzie lakiernik tworzyw sztucznych oferują m.in.:

- firmy lakiernicze,
- przedsiębiorstwa produkcyjne,
- przedsiębiorstwa usługowe.

Miejscem zatrudnienia mogą być np.:

- zakłady i warsztaty lakiernicze,

- przedsiębiorstwa produkcyjne dysponujące malarniami,
- lakiernie,
- przedsiębiorstwa produkujące elementy z tworzyw sztucznych dla transportu kolejowego i drogowego.

Lakiernik tworzyw sztucznych może również założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług lakierniczych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bазie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu szkolnictwa zawodowego w Polsce nie kształci się w zawodzie **lakiernik tworzyw sztucznych**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu lakiernik tworzyw sztucznych można uzyskać:

- podejmując kształcenie w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym lakiernik,
- w ramach kształcenia rzemieślniczego (z udziałem pracodawców rzemieślników), w pokrewnym zawodzie lakiernik lub lakiernik samochodowy,

- uczestnicząc w kwalifikacyjnym kursie zawodowym w ramach kwalifikacji (MG. 27), wyodrębnionej w zawodzie pokrewnym lakiernik, który mogą prowadzić:
  - publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
  - niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
  - publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
  - instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
  - podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Szkolenie

Lakiernik tworzyw sztucznych może doskonalić swoje kompetencje, biorąc udział w szkoleniach:

- organizowanych przez przedsiębiorstwa na potrzeby własnych pracowników i kandydatów do pracy w zawodzie lakiernik,
- organizowanych na wolnym rynku usług szkoleniowych przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe, jak również przez producentów urządzeń lakierniczych oraz lakierów i materiałów lakierniczych,
- wyspecjalizowane ośrodki szkoleniowe edukacji formalnej i pozaformalnej.

Z reguły organizatorzy szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) miesięczne wynagrodzenie na stanowisku **lakiernika tworzyw sztucznych** jest zróżnicowane i wynosi średnio 2965 zł brutto.

Co drugi lakiernik otrzymuje wynagrodzenie w przedziale od 2390 zł do 3850 zł. 25% najgorzej wynagradzanych lakierników zarabia poniżej 2390 zł brutto. Na zarobki powyżej 3850 zł brutto może liczyć grupa 25% najlepiej opłacanych lakierników.

Wynagrodzenie lakiernika tworzyw sztucznych zależy od czynników takich jak:

- wykształcenie i doświadczenie zawodowe,
- wielkość i kapitał firmy,
- region zatrudnienia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie lakiernik tworzyw sztucznych możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych z niewielką, częściową niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z zaburzeniami słuchu – słabosłyszających, głuchych i głuchoniemych (03-L), pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych;
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie;
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza wykonywania bardziej precyzyjnych czynności.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Burakowski T., Wierzchoń T.: Inżynieria powierzchni metali, Wyd. WNT, Warszawa 1995.
- Lausen G. i in.: Lakiernictwo samochodowe. Wydawnictwo REA, Warszawa 2012.
- Raatz B.: Poradnik lakiernika samochodowego. Biblioteka warsztatowca, Wydawnictwo TROTON, 2011.
- Sobierajska G., Neumann Z.: Lakiernictwo samochodowe + Suplement. Wyd. IV. Ośrodek Rzeczoznawstwa SIMP w Szczecinie, Szczecin 2010.
- Stępniewski D.: Bezpieczeństwo pracy w warsztacie samochodowym. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2010.
- Szarama Ł.: Poradnik serwisowy. Vademecum Lakiernika. Wydawnictwo Instalator Polski, 2008.
- Uzdowski M., Bramek K., Garczyński K.: Pojazdy samochodowe. Eksploatacja techniczna i naprawa. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2003.
- Weinhuber K., Auer K.: Podstawy lakiernictwa samochodowego. Wyd. II. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2015.
- Wilczyński K. (red.): Wybrane zagadnienia przetwórstwa tworzyw sztucznych – Laboratorium. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2013.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018 r.]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Czasopismo branżowe: <http://lakierowanie.net>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lakiernik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/713201.pdf
- Portal branżowy: www.autoservicemanager.pl
- Portal branżowy: <http://www.lakiernictwo.net>
- Portal branżowy: <http://lakiernik.com.pl>

- Portal branżowy: <http://nowoczesnywarsztat.pl>
- Portal branżowy: <https://warsztat.pl>
- Portal internetowy: <http://www.prognozowaniezatrudnienia.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wortal internetowy: <http://www.edukator.ore.edu.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Komora lakiernicza	Jest to szczelne pomieszczenie wydzielone izolowanymi ściankami z materiałów o odporności ogniowej 60 minut, wyposażone w silną wentylację nawiewową i własny system grzewczy oraz mocne oświetlenie przestrzeni roboczej. Wentylatory wyciągowe jako element składowy kabiny lakierniczej służą do usuwania rozpylonych materiałów chemicznych, zaś kanały wentylacji nawiewnej i wywiewnej wraz z filtrami powietrza do zatrzymywania zanieczyszczeń. Sterowanie podzespołami wentylacji i systemu grzewczego umożliwia wykonywanie cyklu lakierowania i późniejszego suszenia powłoki.	www.lakiernictwo.net/dzial/143-artykuly-branzone/artykuly/lakiernia-z-kabina-czy-bez,833 [dostęp: 10.07.2018]
2	Lakier	Kolorowa ciecz, która po nałożeniu cienką warstwą kryjącą (lub względnie kryjącą) przekształci się w stałą błonę.	www.holms.eu/rzeczoznawca/podrecznik-lakierowania.pdf [dostęp: 10.07.2018]
3	Lakierowanie	Powlekanie lakierem – nakładanie lakieru.	www.definicja.net [dostęp: 10.07.2018]
4	Materiał odtłuszczający	Jest to środek taki jak benzyna ekstrakcyjna, zmywacz antysilikonowy, które to dzięki swoim właściwościom profesjonalnie usuwają zanieczyszczenia z powierzchni twardych – tworzyw sztucznych.	https://distribpark.com/srodek-odtuszczajacy-koncentrat-5-l-rotclean-vat-23 [dostęp: 10.07.2018]

5	Nanoszenia powłok lakierniczych	Proces, w wyniku którego powłoki lakiernicze można nanosić trwale na powierzchnię innych materiałów, otrzymując z nich powłoki ochronne i dekoracyjne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.lakiernictwo.net/dzial/142-aktualnosci-i-przeglad-rynku/artykuly/bezproblemowe-nanoszenie-powlok,559 [dostęp: 10.07.2018]
6	Obróbka powierzchni lakierniczych	Jest to proces przetwarzania powierzchni lakierniczych dokonywany przy użyciu narzędzi lub maszyn, w wyniku którego następuje nadanie nowych cech przedmiotom obrabianym zgodnie z założeniami technologicznymi, np. wymiarów, twardości, gładkości.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/obr%C3%B3bka.html [dostęp: 10.07.2018].
7	Obróbka ręczna	Jest to proces przetwarzania wchodzący w zakres prac ślusarskich i mający na celu nadanie przedmiotom żądanych kształtów i właściwych wymiarów oraz poprawę jakości powierzchni, najczęściej poprzednio obrobionych mechanicznie.	www.220.xaa.pl/esuna.pl/plik/obrobkareczna.pdf [dostęp: 10.07.2018]
8	Odtłuszczenie	Proces mający na celu usunięcie z powierzchni metalowej śladów olejów lub tłuszczów oraz zanieczyszczeń w nich zawartych. Oleje lub tłuszcze, jak i przypadkowe zanieczyszczenia mogą niekiedy utrudniać trawienie chemiczne oraz nanoszenie warstw specjalnych fosforanów zwiększających przyczepność powłoki. Odtłuszczenie należy przeprowadzać bardzo starannie, gdyż warunkuje to przyczepność nałożonej powłoki.	www.tworzywa.pwr.wroc.pl/pl/dydaktyka/nanoszenie-powlok-0 [dostęp: 10.07.2018]
9	Pistolet lakierniczy	Narzędzie służące do rozpylania lakieru w formie drobnej mgiełki, dzięki czemu można go precyzyjnie rozprowadzić po powierzchni w postaci bardzo cienkich warstw, zmniejszając tym samym ryzyko pojawienia się zacieków.	www.bau-tec.pl [dostęp: 10.07.2018]
10	Pokrycie lakierowe	Pokrycie powierzchni utwardzonej z kilku powłok lakierowych (nałożonych w odpowiedniej kolejności), z których każda może odznaczać się innymi właściwościami fizykochemicznymi.	http://sjp.pwn.pl/slowniki/lakierowa.html [dostęp: 10.07.2018]
11	Powierzchnia do lakierowania	Jest to powierzchnia, która będzie poddana procesowi lakierowania – powierzchnia, na którą nanoszona będzie powłoka lakierowana.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Burakowski T., Wierchoń T.: Inżynieria powierzchni metali, Wyd. WNT, Warszawa 1995
12	Powłoka lakiernicza	Powłoka z tworzyw sztucznych stanowiąca skuteczne i dobre zabezpieczenie antykorozyjne. Powłoka lakierowa – warstwa zestalonego wyrobu lakierowego naniesionego na powierzchnię – zgodnie z normami nazwa powłoki ochronno-dekoracyjnej, potocznie zwanej powłoką lakierniczą lub lakierem.	http://www.tworzywa.pwr.wroc.pl/pl/dydaktyka/nanoszenie-powlok-0 [dostęp: 10.07.2018]

13	Przygotowanie powierzchni do naniesienia powłok lakierniczych	Jest to podstawowy etap, który decyduje o powodzeniu całego procesu – lakierowania; etap obejmujący np. szlifowanie, polerowanie. Odpowiednie przygotowanie powierzchni do lakierowania wymaga użycia specjalistycznych narzędzi, w tym różnych rodzajów krążków ściernych. Jest to etap podstawowy w procesie napraw lakierniczych, lecz zarazem bardzo trudny, bez którego położenie elastycznej i trwałej powłoki lakierniczej jest praktycznie niemożliwe. Proces ten jest bardzo pracochłonny i wymaga znacznego czasu. W trakcie procesu przygotowywania elementów do nakładania lakieru równie ważne jest zarówno samo przygotowywanie elementu do lakierowania, jak i otoczenia, w którym proces ten jest prowadzony.	http://naprawiamkaroserie.pl/porady/przygotowanie-powierzchni [dostęp: 10.07.2018]
14	Technika nakładania powłok lakierniczych	Jest to swoistego rodzaju wiedza na temat metod czy też sposobów nakładania powłok lakierniczych w zależności od rodzaju powierzchni, sposobu przygotowania powierzchni, rodzaju stosowanej farby oraz warunków prowadzenia prac lakierniczych.	Definicja opracowana przez zespół ekspertów na podstawie: www.eurotom.pl/produkty.php?ProductID=76&MID= [dostęp: 10.07.2018]
15	Tworzywo sztuczne	Materiał, którego podstawowym składnikiem są syntetyczne lub naturalne związki wielkocząsteczkowe z dodatkiem napelnaczy, zmiękczaczy, stabilizatorów i barwników.	www.ekologia.pl/wiedza/slovníki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/tworzywa-sztuczne [dostęp: 10.07.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.